

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 czerwca 2017 roku Sąd Rejonowy w P. ustanowił na rzecz Gminy K. na nieruchomości położonej

w K. o powierzchni 1709 m² oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka numer (...), objętej księgą wieczystą (...), stanowiącej własność L. C.

i B. C. w częściach równych służebność przesyłu urządzeń sanitarnej linii przesyłowej, wraz z kolektorem sanitarnym wchodzącym w skład przedsiębiorstwa przesyłowego Gminy K., ustalając granice strefy ochronnej 10,5 m o łącznej powierzchni 1.201 m² oznaczonej na mapie uprawnionego geodety B. D. L.ks.rob.280-41/15 kolorem brązowym, polegającą na prawie wejścia na opisaną nieruchomość przez czas nieoznaczony w celu dokonywania konserwacji, napraw, wymiany lub modernizacji posadowionych urządzeń kanalizacyjnych, a także na obowiązku każdorazowego właściciela nieruchomości do powstrzymania się od działań mogących uszkodzić posadowione urządzenia kanalizacyjne, lub utrudnić dostęp do nich (punkt 1.); zasądził od Gminy K. na rzecz L. C. i B. C. kwoty po 5.957,63 złotych, płatne do dnia 10 lipca 2017 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności (punkt 2.).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd pierwszej instancji ustalił, że L. C.

i B. C. są właścicielami w częściach równych nieruchomości położonej

w K. przy ul. (...), uregulowanej w księdze wieczystej nr (...),

w skład której wchodzi działka nr (...) o pow. 0,1709 ha. Działka ta w 2004 r. została wydzielona z działki nr (...).

Znajduje się na terenie, w którym w planie zagospodarowania przestrzennego wsi K.-T. ustalono przeznaczenie podstawowe „pod infrastrukturę techniczną” - utrzymanie przebiegu kolektora sanitarnego 0,5 m, zakaz zabudowy, zagospodarowanie terenu zielenią niską możliwość lokalizacji innych sieci infrastruktury technicznej z zachowaniem odległości między tymi sieciami, możliwość lokalizacji drogi technicznej służącej eksploatacji kolektora, obsługa komunikacyjna od ulicy. W oparciu o uchwałę Rady Gminy K. nr (...) z dnia 25 kwietnia 2012 r.

i statut Gminnej Jednostki W.-K. K. Gmina K. prowadzi działalność

w zakresie zbiorowego zaopatrywania w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przez wyodrębniony zakład budżetowy - Gminną Jednostkę W.-K. K.. Obecnie przez działkę przebiega sanitarna linia przesyłowa z kolektorem sanitarnym na głębokości około

5 m, wybudowana przez Gminę K., kolektor gminy K. został podłączony

w 2002 r. do kolektora (...). Kolektor sanitarny przebiega przez wiele działek, bez niego nie byłoby szans na wykonanie kanalizacji w Gminie K.. Gmina wybudowała ponadto na własny koszt przyłącze kanalizacyjne na nieruchomości wnioskodawców oraz innych osób, prace zakończono w dniu 4 października 2005 r. Koszt tej inwestycji był wysoki, gdyż budowana była cała sieć. Wykonawca udzielił gwarancji do dnia 3 października 2008 r. w zakresie, w którym zobowiązał się do natychmiastowego usuwania awarii. Wnioskodawcy w dniu 11 maja 2009 r. prowadzili negocjacje z przedstawicielami Gminy K. dotyczące uregulowania stanu prawnego działki, na której znajduje się urządzenie, nie wyrazili zgody na ustanowienie służebności gruntowej na działce, żądali wykupu działki przez Gminę za cenę 50 zł za 1 m², na co Gmina nie wyraziła zgody. Trasa kolektora przebiega prawie centralnie wzdłuż działki nr (...). Na podstawie obowiązującego prawa miejscowego - planu zagospodarowania przestrzennego oraz warunków technicznych dla prawidłowej eksploatacji magistrali sanitarnej o 0,5 m strefa ochronna winna wynosić po 5 m z każdej strony czyli łączna szerokość pasa ochronnego wraz z kanałem to 10,5 m. W pasie tym nie można wykonywać żadnej zabudowy. Taką strefę ochronną określa się w razie ewentualnych potrzeb w wypadku awarii czy konserwacji i możliwości dostępu w tym pasie. Średnia szerokość działki wynosi 14 m, przy zakazie zabudowy w pasie ochronnym kolektora po skrajach podłużnych działki pozostaje około 1,75 m wolnego gruntu. Pozostałe po bokach trefy ochronnej pasy gruntu nie dają możliwości na ich wykorzystanie pod zabudowę. Przy powierzchni całkowitej działki nr (...) wynoszącej 0,1709 m², pas ochronny wraz

z kolektorem na tej działce o szerokości 10,5 m i długości 114,8 m, zajmuje 0,1201 m² powierzchni. Jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu na działce

nr (...) przy przyjęciu pasa służebności o powierzchni 1202 m², wynosi 14.685 zł, zaś przy przyjęciu pasa służebności o powierzchni 521 m², wynosi 6.470 zł. Jednorazowe odszkodowanie za zmniejszenie wartości gruntu na skutek posadowienia na działce nr (...) kolektora i pozbawienia działki charakteru budowlanego za część gruntu o powierzchni 521 m² w pasie ochronnym kolektora wynosi 11.915,27 zł, zaś przy przyjęciu pasa o powierzchni 1201 m² - 27.466,87 zł.

Sąd pierwszej instancji podniósł, iż nie dał wiary zeznaniom wnioskodawców co do zawarcia między nimi i ówczesnym wójtem gminy K. - M. K., ustnej umowy, w której Gmina zobowiązała się do nabycia działki nr (...) po zakończeniu inwestycji. Zeznania te stoją w sprzeczności z zeznaniami świadka M. K., ponadto na tę okoliczność nie przedstawiono żadnych innych dowodów. Z przedłożonego przez uczestnika dokumentu (k. 15) wynika natomiast, że strony po wybudowaniu kolektora prowadziły w 2009 r. rozmowy przewidujące taką możliwość, które to rozmowy jednak nie zakończyły się osiągnięciem skutku w postaci zawarcia wiążącej umowy, zobowiązującej Gminę do nabycia działki wnioskodawców. W zakresie szerokości pasa ochronnego urządzenia sanitarnego i pozostałych pasów po obu stronach kolektora Sąd Rejonowy oparł się na opinii biegłego sądowego z zakresu budownictwa K. H. (główniej i uzupełniających). Granice pasa ochronnego na działce przyjęto w oparciu o mapę - opinię biegłego sądowego z zakresu geodezji B. D.. Wartość służebności przesyłu na części działki w pasie o powierzchni 521 m² ustalono w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości J. O..

Sąd Rejonowy w ustalonym stanie faktycznym przyjął, że Gmina K. wybudowała urządzenia sanitarnej linii przesyłowej wraz z kolektorem sanitarnym na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawców. W związku z organizacją samorządu terytorialnego w Polsce po roku 1989 zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych stało się zadaniem własnym gminy (art. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Na podstawie art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, za przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne należy rozumieć - przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia

w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. Zgodnie z art. 15 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane zapewnić budowę urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, ustalonych przez gminę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w zakresie uzgodnionym w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych uchwalonym przez radę gminy, a ponadto jest zobowiązane przyłączyć do sieci nieruchomość osoby ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci, jeżeli spełnione są warunki przyłączenia określone w regulaminie dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz istnieją techniczne możliwości świadczenia usług. W ramach wyżej zdefiniowanego zadania własnego gminy ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, ustanawia zasadę rozdziału odpowiedzialności i zadań między gminą oraz przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. W ramach tego podziału gmina jest odpowiedzialna za zapewnienie jej mieszkańcom zbiorowego zaopatrzenia w wodę

i zbiorowego odprowadzania ścieków, co w rzeczywistości wiązać się będzie z utworzeniem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub powierzeniem określonych obowiązków przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu należącemu do innego podmiotu. Samo przedsiębiorstwo pełnić będzie rolę operatora świadczącego usługi wodociągowo-kanalizacyjne. W tej relacji przedsiębiorstwo przejmuje określone obowiązki gminy wraz z uzyskanym od niej prawem do prowadzenia działalności. Ustanowienie służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorcy w drodze orzeczenia sądowego nie może nastąpić wówczas, gdy przedsiębiorca ten dysponuje innym tytułem

prawnym do korzystania z urządzeń przesyłowych posadowionych na cudzym gruncie, w szczególności, gdy podstawą korzystania z tych urządzeń dla przedsiębiorcy jest decyzja administracyjna wydana wobec jego poprzednika prawnego w oparciu o art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (zob. uchwałę Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2014 r., III CZP 107/13).

Sąd pierwszej instancji podniósł, że w toku postępowania uczestnik nie przedłożył decyzji administracyjnej, iż przysługuje mu tytuł prawny do władania nieruchomością wnioskodawców w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, której ustanowienia domagają się wnioskodawcy w postępowaniu. Przedłożył natomiast ugody z dnia 25 sierpnia 1998 r. i 13 lipca 1999 r., w których wnioskodawcy wyrazili pisemną zgodę na lokalizację na działce kanału z wyznaczoną strefą ochronną 3 m od osi urządzenia - łącznie na 680 m² oraz na wejście na grunt w pasie robót o powierzchni 1560 m² w okresie 12 miesięcy w czasie realizacji budowy, przy czym zgoda ta została uwarunkowana wykonaniem przez Gminę w ciągu 4 lat przyłącza kanalizacyjnego do granic działki bez opłaty 1.600 zł - dokument ten nie został zakwestionowany przez wnioskodawców. W toku postępowania wykazano - w szczególności w oparciu o opinię biegłego z zakresu budownictwa, iż niezbędny pas ochronny wraz z kolektorem winien zajmować na działce powierzchnię (...). W ocenie Sądu Rejonowego wymienione ugody tworzyły skutki prawne jedynie w zakresie pasa

o szerokości 680 m² - w tym zakresie bowiem wnioskodawcy wyrazili zgodę na lokalizację urządzenia, nie tworzyły zaś takich skutków w zakresie praw własności, w szczególności co do ograniczenia tych praw poza zakres wskazany w treści ugody, tj. co do 521 m. Ugody te nie mogą stanowić podstawy uprawnień Gminy K. do korzystania z urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości w zakresie wykraczającym poza pas

o powierzchni 680 m², nie mogą ponadto stanowić podstawy prawnej do ujawnienia w księdze wieczystej ograniczenia w korzystaniu z prawa własności działki w pasie

o powierzchni 680 m². W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał za uzasadnione żądanie wnioskodawców o ustanowienie na działce nr (...) służebności przesyłu urządzeń sanitarnej linii przesyłowej wraz z kolektorem sanitarnym z pasem ochronnym 10,5 m² - łącznie 1201 m². Z opisanych względów wnioskodawcom należało się odpowiednie wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu (art 305² § 2 k.c.). Zawarte ugody wyczerpywały roszczenie wnioskodawców w zakresie odszkodowania za ograniczenie prawa własności w pasie gruntu o powierzchni 680 m². Wnioskodawcy udzielili zgodę na posadowienie na swojej nieruchomości kolektora sanitarnego, tym samym ograniczając dobrowolnie swoje prawo własności w tym pasie, w zamian za wykonanie przez gminę przyłącza do ich nieruchomości. Gmina wybudowała przyłącze kanalizacyjne na nieruchomości wnioskodawców, zgodnie z zawartą ugodą z dnia 13 lipca 1999 r. Mając na uwadze treść opinii biegłego, której wnioski Sąd Rejonowy w pełni podzielił, a odnoszące się do wysokości uszczerbku, jaki wnioskodawcy poniosą w związku z ustanowieniem służebności przesyłu na swojej nieruchomości, Sąd uznał kwotę 11.915,27 zł za odpowiednią za ustanowienie służebności na pozostałej części pasa ochronnego niezbędnego dla korzystania z urządzenia przesyłowego. Kwotę tę przyznano na rzecz wnioskodawców

w częściach odpowiadających wielkości ich udziałów w nieruchomości - każdemu po 5.957,63 zł. Sąd Rejonowy wyznaczył uczestnikowi termin do zapłaty tego wynagrodzenia na dzień 10 lipca 2017 r., zastrzegając wnioskodawcom uprawnienie do żądania odsetek ustawowych, (postanowienie wraz z uzasadnieniem, k. 328 – 335).

Wnioskodawcy w apelacji od opisanego postanowienia w zakresie oddalenia wniosku

o przyznanie wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu, ponad kwotę 5.957,63 zł na rzecz każdego z wnioskodawców (łącznie 11.915,26 zł), wnieśli o zmianę postanowienia poprzez zasądzenie na rzecz wnioskodawców dalszego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, w kwocie 30.236,60 zł (po 15.118,30 zł na rzecz każdego z wnioskodawców) oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Skarżący zarzucili zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 305² § 2 k.c. poprzez błąd wykładni i jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyznaniu wnioskodawcom jedynie części należnego im wynagrodzenia ograniczonego do tzw. części odszkodowawczej wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, a nadto zlimitowanie powyższego wynagrodzenia do powierzchni 521 m², tj. w zakresie nie objętym umową ugody z dnia 13 lipca 1999 r.; naruszenie przepisu prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez poczynienie ustaleń faktycznych sprzecznych ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, polegającym na przyjęciu, iż w ramach umowy ugody z dnia 13 lipca 1999 r. wnioskodawcy mieliby się zrzec prawa do wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu, podczas gdy umowa powyższa przestała wnioskodawców wiązać, na skutek nieziszczenia się zastrzeżonego w niej warunku, a nadto nie obejmowała ona rozliczeń z tytułu wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, która w dacie zawarcia ugody nie była instytucją uregulowaną i znaną wnioskodawcom, (apelacja, k. 347 – 353).

Uczestnik w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika kosztów zastępstwa radcowskiego

w postępowaniu apelacyjnym. W ocenie uczestnika, Sąd Rejonowy prawidłowo określił kwotę 11.915,27 zł jako odpowiednią za ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości będącej własnością wnioskodawców. Dodał, że przebieg kolektora sanitarnego został przez wnioskodawców zaakceptowany i nie był nigdy kwestionowany, zaś Gmina ze swojej strony wykonała ugodę z dnia 13 lipca 1999 r., doprowadzając kanalizację do ul. (...)

w K., przy której posadowiona jest nieruchomość wnioskodawców, aby umożliwić przyłączenie tej nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. Wnioskodawcy otrzymali zatem świadczenie, które można oceniać jako ekwiwalent wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu. Jak wynika z zeznań W. L. - Kierownika Gminnej Jednostki W.-K. K. (k. 95) oraz M. R. - Kierownika Referatu Komunalnego Urzędu Gminy K. (k. 120), Gmina wykonała tę inwestycję dla kilku działek i gdyby nie to, że miał być na nich posadowiony kolektor, Gmina by jej nigdy nie wykonała, gdyż było to ekonomicznie nieuzasadnione. Koszt tej inwestycji wyniósł kwotę 92.834,56 zł (dowód: umowa nr (...) z 25.07.2005 r. - załączona do pisma

z 25.03.2014 r.). Ponadto, uczestnik podniósł, że Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił skutki ugody zawartej pomiędzy wnioskodawcami, a uczestnikiem w dniu 13 lipca 1999 r., (odpowieź na apelację, k. 362 – 363).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację jako bezzasadną należało oddalić w całości.

Jako bezzasadny trzeba ocenić zarzut naruszenia prawa procesowego, a w konsekwencji uznać za prawidłowe zastosowanie oraz wykładnię prawa materialnego. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy. Przeprowadzono prawidłowo postępowanie dowodowe, na podstawie którego dokonał istotnych do rozstrzygnięcia sprawy ustaleń. Ustalenia te Sąd Okręgowy w Łodzi uznaje za prawidłowe i przyjmuje za własne. Należy bowiem przywołać utrwalone stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym

w postępowaniu apelacyjnym nie wymaga się dokonywania ustaleń na podstawie dowodów przeprowadzonych we własnym zakresie oraz ich samodzielnej oceny, jeżeli sąd odwoławczy nie dostrzega potrzeby ponowienia dowodów dopuszczonych w postępowaniu pierwszoinstancyjnym oraz podziela ocenę ich wiarygodności wyrażoną przez sąd pierwszej instancji. Wówczas wystarczająca jest aprobata dla stanowiska przedstawionego w orzeczeniu sądu pierwszej instancji (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. I CSK 313/09, niepubl.; wyrok SN z dnia 16 lutego 2005 r., sygn. IV CK 526/04, niepubl.; wyrok SN z dnia 20 maja 2004 r., sygn. II CK 353/03, niepubl.). Sąd Okręgowy w Łodzi podziela przedstawiony pogląd.

Skarżący zarzucili naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przyjęciu przez Sąd pierwszej instancji, iż w ramach umowy ugody z dnia 13 lipca 1999 r. wnioskodawcy mieliby się zrzec prawa do wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu, podczas gdy umowa powyższa przestała wnioskodawców wiązać, na skutek nieziszczenia się zastrzeżonego w niej warunku, a nadto nie obejmowała ona rozliczeń z tytułu wynagrodzenia

za ustanowienie służebności przesyłu, która w dacie zawarcia ugody nie była instytucją uregulowaną i znaną wnioskodawcom.

Na wstępie trzeba wskazać, że stosownie do art. 233 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., sąd ma swobodę w ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie przyjmuje się, że zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. może tylko wtedy być uznany za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne

z regułami logiki, zasadami wiedzy lub z doświadczeniem życiowym. Sprzeczność ta występuje, w szczególności w sytuacji, gdy z treści dowodu wynika, co innego niż przyjął sąd, gdy pewnego dowodu nie uwzględniono przy ocenie, gdy sąd przyjął pewne fakty za ustalone, mimo że nie zostały one w ogóle lub w dostatecznie potwierdzone, gdy sąd przyjął pewne fakty za nieudowodnione, mimo, że nie było ku temu podstawy. Ponadto, jeżeli

z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów

i musi się ostać, chociażby w równym stopniu na podstawie tego samego materiału dowodowego udało się wysnuć wnioski odmienne (zob. postanowienie SN z dnia

10 stycznia 2002 r., sygn. II CKN 572/99; wyrok SN z dnia 27 września 2002 r., sygn.

II CKN 817/00). Skarżący nie wykazali, aby przedmiotem dowodu w postępowaniu przed Sądem Rejonowym były fakty nie mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotnego znaczenia

(art. 227 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), a przez to, aby na takich faktach oparto rozstrzygnięcie w sprawie.

W ramach postępowania dowodowego Sąd pierwszej instancji ustalił na podstawie dokumentów prywatnych, niezakwestionowanych przez wnioskodawców w trybie art. 253

w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., w postaci dwóch ugód z dnia 25 sierpnia 1998 r. i 13 lipca 1999 r., zawartych pomiędzy wnioskodawcami, a uczestniczką, iż wnioskodawcy wyrazili pisemną zgodę na lokalizację na działce stanowiącej ich współwłasność – kanału z wyznaczoną strefą ochronną 3 m od osi urządzenia - łącznie na 680 m², przy czym zgoda ta została uwarunkowana wykonaniem przez uczestniczkę w ciągu 4 lat przyłącza kanalizacyjnego do granic działki bez opłaty 1.600 zł. Zgodnie z art. 917 k.c. przez umowę - ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać. Należy podkreślić, że żadna ze stron wymienionych wcześniej ugód nie uchyliła się od skutków prawnych złożonych

w ten sposób oświadczeń. Natomiast świadczenia ujęte w ugodach zostały ostatecznie wykonane, bowiem nie budzi wątpliwości, że uczestniczka wybudowała przyłącze kanalizacyjne na nieruchomości wnioskodawców, zgodnie z zawartą ugodą z dnia 13 lipca 1999 r. Prace te zakończono w dniu 4 października 2005 r. Treść oświadczeń woli stron zawartych w ugodach jest jednoznaczna i nie budzi żadnych wątpliwości interpretacyjnych, które wymagałyby wykładni, stosownie do art. 65 k.c. Powyższej oceny nie zmienia okoliczność, że przyłącze kanalizacyjne zostało wybudowane na działce wnioskodawców dopiero w 2005 r., bowiem ostatecznie strony nie uchyliły się od skutków prawnych ugód.

W konsekwencji, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. jest bezzasadny, a Sąd drugiej instancji w pełni podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego i ocenę zgromadzonego materiału dowodowego.

Jako bezzasadny należało ocenić także zarzut naruszenia prawa materialnego,

tj. art. 305² § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię i jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyznaniu wnioskodawcom jedynie części należnego im wynagrodzenia ograniczonego do tzw. części odszkodowawczej wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, a nadto zlimitowanie powyższego wynagrodzenia do powierzchni 521 m², tj. w zakresie nieobjętym umową ugody z dnia 13 lipca 1999 r.

Zgodnie z art. 305² § 2 k.c., jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń,

o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu. Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym sprawę podziela stanowisko, zgodnie z którym wynagrodzenie, o którym mowa w art. 305² § 2 k.c. powinno być ekwiwalentem za „znoszenie cudzego korzystania

z nieruchomości”, przy czym ustawodawca pozostawił sądowi swobodę polegającą na indywidualizacji ocen w tym zakresie, formułowanych na podstawie określonego stanu faktycznego, (zob. wyrok SN z dnia 27 lutego 2013 r., IV CSK 440/12, LEX nr 1294169). Wynagrodzenie należne na podstawie art. 305² § 2 k.c. powinno uwzględniać cały uszczerbek, który jest związany z trwałym obciążeniem nieruchomości. Właściciel nieruchomości nie może skutecznie dochodzić od nieuprawnionego posiadacza służebności przesyłu naprawienia szkody z powodu obniżenia wartości tej nieruchomości, związanego

z normalnym korzystaniem z nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści takiej służebności (art. 224 § 2 oraz art. 225 k.c.), (zob. uchwała SN z dnia 8 września 2011 r.,

III CZP 43/11, OSNC 2012, nr 2, poz. 18). Uszczerbek właściciela związany z pogorszeniem nieruchomości tylko w następstwie zbudowania na niej i eksploatacji urządzeń przesyłowych jest rekompensowany świadczeniem, jakie może on uzyskać za obciążenie jego prawa służebnością przesyłu, stosownie do art. 305² § 2 k.c. Wobec powyższego, zarzut, iż Sąd pierwszej instancji przyznał wnioskodawcom wynagrodzenie ograniczone do tzw. części odszkodowawczej wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, jest bezzasadny,

a rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w pełni prawidłowe i zgodne z art. 305² § 2 k.c. Ponadto bezpodstawny jest zarzut, iż Sąd pierwszej instancji ograniczył zasądzone wynagrodzenie do powierzchni 521 m², czyli w obszarze nieobjętym umową ugody z dnia 13 lipca 1999 r. Jak już wcześniej wyjaśniono ugoda ta wywołała skutki prawne, a jedynym z nich była zgoda wnioskodawców na lokalizację na działce stanowiącej ich współwłasność – kanału

z wyznaczoną strefą ochronną 3 m od osi urządzenia - łącznie na 680 m². Zważywszy, że niezbędny pas ochronny wraz z kolektorem powinien zajmować na działce powierzchnię 1201 m², ugoda tworzyła skutki prawne w zakresie pasa o szerokości 680 m², nie tworzyła zaś takich skutków poza zakres wskazany w treści ugody, tj. co do 521 m². W konsekwencji, Sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił, że kwota 11.915,27 zł jest odpowiednia za ustanowienie służebności na pozostałej części pasa ochronnego niezbędnego dla korzystania

z urządzenia przesyłowego, przy czym kwotę tę przyznano na rzecz wnioskodawców

w częściach odpowiadających wielkości ich udziałów w nieruchomości - każdemu po 5.957,63 zł. Należy podkreślić, że kwota 11.915,27 zł została oszacowana przez biegłego sądowego w zakresie szacowania nieruchomości. W opinii pisemnej z dnia 25 listopada

2016 r. (k. 266) biegły oszacował jednorazowe odszkodowanie za zmniejszenie wartości gruntu na skutek posadowienia urządzenia przesyłowego i pozbawienia działki charakteru budowlanego w pasie 521 m² na nieruchomości wnioskodawców. Wobec tego, nie budzi wątpliwości, że zasądzona kwota po 5.957,63 zł na rzecz każdego z wnioskodawców stanowi adekwatne wynagrodzenie w rozumieniu art. 305² § 2 k.c. tytułem uszczerbku współwłaścicieli, związanego z pogorszeniem nieruchomości w następstwie zbudowania na niej i eksploatacji urządzeń przesyłowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zważywszy, że w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji ewidentnie interesy wnioskodawców i uczestniczki były sprzeczne. Wobec niewątpliwej sprzeczności interesów apelujących i uczestniczki, obciążenie apelujących kosztami postępowania odwoławczego znajduje podstawę prawną w art. 520 § 3 k.p.c. Sprzeczność interesów pomiędzy uczestnikami, w rozumieniu art. 520 § 2 i 3 k.p.c. występuje wtedy, gdy postanowienie kończące postępowanie w sprawie wywiera wpływ dla jednych zainteresowanych na zwiększenie, a dla innych na zmniejszenie ich praw, (zob. trafnie

w postanowieniu SN z dnia 5 grudnia 2012 r., I CZ 148/12, OSNC-ZD 2013/2/45). Należało zatem zasądzić od wnioskodawców jako uczestników, których wnioski apelacji zostały oddalone na rzecz uczestniczki postępowania

kwotę po 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (§ 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 5 pkt 3 rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz. U. 2015, poz. 1804).